

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW

z dnia 14 października 1950 r.

w sprawie własności władz i trybu postępowania w niektórych przypadkach nabywania nieruchomości i praw rzeczowych ograniczonych niezbędnych dla realizacji narodowych planów gospodarczych.

Na podstawie art. 9a dekretu z dnia 26 kwietnia 1949 r. o nabywaniu i przekazywaniu nieruchomości niezbędnych dla realizacji narodowych planów gospodarczych (Dz. U. R. P. Nr 27, poz. 197 i Nr 55, poz. 438) zarządza się, co następuje:

§ 1. 1. Wyrażenie „dekret“ bez bliższego określenia oznacza dekret z dnia 26 kwietnia 1949 r. o nabywaniu i przekazywaniu nieruchomości niezbędnych dla realizacji narodowych planów gospodarczych (Dz. U. R. P. Nr 27, poz. 197 i Nr 55, poz. 438).

2. Artykuły, powołane w niniejszym rozporządzeniu bez bliższego określenia, oznaczają artykuły dekretu, o którym mowa w ust. 1.

3. Wyrażenie „wykonawca“ oznacza wykonawcę narodowych planów gospodarczych.

§ 2. Przy nabywaniu od osób, nie będących wykonawcami narodowych planów gospodarczych, praw rzeczowych ograniczonych na nieruchomościach celem wykonania przewodów i urządzeń wymienionych w art. 9a dekretu, jak również przy nabywaniu na własność nieruchomości nie zabudowanych o przestrzeni do 250 m² niezbędnych do korzystania z tych przewodów i urządzeń — stosuje się tryb postępowania określony w dekreście ze zmianami, wynikającymi z przepisów niniejszego rozporządzenia.

§ 3. Zezwolenia na nabycie nieruchomości lub praw rzeczowych ograniczonych na cele wskazane

w § 2 udziela władza naczelna wykonawcy, jeżeli uzna, że nieruchomość lub prawa rzeczowe ograniczone są niezbędne dla realizacji narodowego planu gospodarczego oraz, że przewidziane będą środki na ich nabycie. Odpis zezwolenia władza naczelna wykonawcy przesyła do wiadomości Przewodniczącemu Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego.

§ 4. 1. Wniosek o udzielenie zezwolenia, przewidzianego w § 3, powinien obejmować opis zamierzonych inwestycji, wskazywać w sposób opisowy ich lokalizację oraz zawierać uzasadnienie.

2. Do wniosku należy dołączyć zaświadczenie wojewódzkiej komisji planowania gospodarczego, wydane w porozumieniu z właściwą władzą planowania zabudowy miast i osiedli, stwierdzające brak przeszkód co do wskazanej we wniosku lokalizacji inwestycji, oraz plan lub szkic sytuacyjny lokalizacji.

3. Odpis wniosku z odpisami załączników należy równocześnie przesłać Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego.

§ 5. 1. Wykonawca, który uzyskał zezwolenie przewidziane w § 3, zawiadamia właścicieli nieruchomości o zamierzonym nabyciu nieruchomości lub ustanowieniu praw rzeczowych ograniczonych za cenę, jaka zostanie określona na podstawie art. 28 dekretu, i wzywa ich, by w terminie 15-dniowym, jeżeli nie godzą się na nabycie nieruchomości lub ustanowienie praw

rzeczowych ograniczonych, zgłosili sprzeciw do prezydium powiatowej rady narodowej właściwej ze względu na położenie nieruchomości.

2. Zawiadomień dokonuje się drogą obwieszczeń wywieszanych na przeciąg dni 14 na tablicach ogłoszeń prezydiów właściwych gminnych lub miejskich rad narodowych. Zawiadomienie uważa się za dokonane z upływem 14 dni od daty wywieszenia.

3. Tekst obwieszczenia doręcza się właściwym rejonowym urzędem likwidacyjnym.

4. Zawiadomienie powinno wymieniać: 1) trasę lub miejsce zamierzonych robót albo nieruchomości, jakie mają być nabyte, określone opisowo, jednak w sposób na tyle dokładny, aby pozwalał na ustalenie zainteresowanych właścicieli nieruchomości, 2) rodzaj praw rzeczowych ograniczonych, jakie mają być ustanowione, 3) wykonawcę, który chce nabyć prawa rzeczowe ograniczone albo nieruchomości, ze wskazaniem siedziby wykonawcy, 4) pouczenie o możliwości zgłoszenia sprzeciwu.

§ 6. Jeżeli ze względu na zamierzone roboty jest to nieodzownie konieczne, wykonawca może usunąć z nieruchomości, leżących na trasie robót, zasiewy, płotny, ogrodzenia itp. po upływie 15 dni od dnia dokonania zawiadomienia o tym posiadaczy nieruchomości w trybie wskazanym w § 5 ust. 2.

§ 7. 1. W razie niezgłoszenia sprzeciwów, o których mowa w § 5 ust. 1, prezydium powiatowej rady narodowej orzeka, na wniosek wykonawcy, zgłoszony najpóźniej w ciągu trzech miesięcy od upływu 15-dniowego terminu (§ 5 ust. 1), bez rozprawy, jednak po wysłuchaniu osób zainteresowanych, o ile się zgłoszą, że za zgodą właściciela, za cenę, jaka zostanie określona na podstawie art. 28 dekretu, na nieruchomości ustanowione zostało ograniczone prawo rzeczowe albo że nieruchomość została nabyta.

2. Do wniosku należy dołączyć: 1) zezwolenie władzy naczelnej (§ 3), 2) plan lub szkic sytuacyjny lokalizacji inwestycji, 3) zaświadczenie prezydium właściwej rady narodowej stwierdzające dokonanie obwieszczeń, przewidzianych w § 5 ust. 1.

3. Orzeczenie powinno w szczególności zawierać:

- 1) oznaczenie nieruchomości obciążanej prawem rzeczowym ograniczonym i treść tego prawa albo oznaczenie nabywanej nieruchomości,
- 2) wskazanie, na czyją rzecz ustanowione zostało prawo rzeczowe ograniczone albo kto jest nabywcą nieruchomości.

4. Orzeczenie podaje się do wiadomości osób zainteresowanych w trybie przewidzianym w § 5 ust. 2, a wykonawcy listem poleconym.

5. Orzeczenie jest ostateczne i stanowi podstawę do wniesienia wpisu w księdze wieczystej.

§ 8. W razie zgłoszenia sprzeciwów, o których mowa w § 5 ust. 1, wykonawca może nabyć prawa rzeczowe ograniczone lub nieruchomość w drodze wywłaszczenia.

§ 9. 1. Niezwłocznie po dokonaniu zawiadomień (§ 5 ust. 1, 2 i 4) wykonawca ma prawo przystąpić do korzystania z nieruchomości, na której ma być ustanowione prawo rzeczowe ograniczone, w taki sposób, jak gdyby prawo to zostało ustanowione, lub objąć w posiadanie nieruchomość, która ma być nabyta.

2. W uzasadnionych przypadkach wykonawca po uzyskaniu zezwolenia prezydium właściwej gminnej

lub miejskiej rady narodowej może przystąpić do korzystania z nieruchomości przed dokonaniem zawiadomień.

3. Wykonawca, który nabywa prawo rzeczowe ograniczone lub nieruchomość w trybie § 7 ust. 1 i który rozpoczął korzystanie z nieruchomości lub objął ją w posiadanie na podstawie ust. 1 lub 2, jeżeli nie zgłosił w terminie wniosku o wydanie orzeczenia o nabytcu, obowiązany jest zaprzestać korzystania z nieruchomości albo zwrócić ją właścicielowi oraz zapłacić odszkodowanie za korzystanie z nieruchomości i za wyrządzone szkody. Takie same obowiązki ma wykonawca, jeżeli w przypadku zgłoszenia sprzeciwów, o których mowa w § 5 ust. 1, w ciągu 6 miesięcy od daty rozpoczęcia korzystania z nieruchomości albo od daty objęcia jej w posiadanie nie złożył wniosku o wszczęcie postępowania wywłaszczeniowego albo jeżeli w wyniku postępowania wywłaszczeniowego prawo rzeczowe ograniczone lub nieruchomość nie zostaną nabyte.

§ 10. 1. Wniosek o wywłaszczenie wykonawca zgłasza prezydium powiatowej rady narodowej, właściwej ze względu na położenie nieruchomości.

2. Do wniosku należy dołączyć załączniki wymienione w § 7 ust. 2.

§ 11. 1. Prezydium powiatowej rady narodowej orzeka po przeprowadzeniu rozprawy.

2. Rozprawę prowadzi, ustala jej przebieg i wyniki w protokole jednoosobowo właściwy organ prezydium.

3. O terminie rozprawy osoby zainteresowane powinny być zawiadomione przynajmniej na 7 dni naprzód w trybie przewidzianym w § 5 ust. 2, a wykonawca listem poleconym.

4. Do zakończenia rozprawy osoby zainteresowane mogą składać wnioski i oświadczenia.

5. Zawiadomienia wymienione w ust. 3 powinny zawierać pouczenie o prawie składania wniosków i oświadczeń oraz uprzedzenie, że rozprawa odbędzie się również w razie niestawiennictwa.

§ 12. 1. Po przeprowadzeniu rozprawy prezydium powiatowej rady narodowej orzeka o wywłaszczeniu lub odmawia wywłaszczenia w przypadku, gdy ustały powody, stanowiące podstawę do wszczęcia postępowania wywłaszczeniowego.

2. Orzeczenie powinno w szczególności zawierać: 1) ustalenie nieruchomości obciążanej prawem rzeczowym ograniczonym i treść tego prawa albo ustalenie wywłaszczonej nieruchomości, 2) wskazanie, na czyją rzecz dokonano wywłaszczenia, 3) uzasadnienie przyjęcia lub odrzucenia wniosków lub sprzeciwów.

§ 13. W przypadkach, kiedy mają zastosowanie art. 24 albo 25 ust. 1 lub 2, prezydium powiatowej rady narodowej umieści w orzeczeniu odpowiednie postanowienie.

§ 14. 1. Jeżeli w postępowaniu wywłaszczeniowym, przeprowadzanym na podstawie niniejszego rozporządzenia, zajdzie potrzeba zastosowania art. 25 ust. 1 lub 2 — skutkiem czego wywłaszczenie musiałoby objąć nieruchomość o przestrzeni ponad 250 m² — prezydium powiatowej rady narodowej przekazuje sprawę prezydium wojewódzkiej rady narodowej, przy czym dalsze postępowanie toczyć się będzie na podstawie dekretu.

2. Wykonawca, w ciągu 6 miesięcy od daty przekazania sprawy prezydium wojewódzkiej rady narodowej obowiązany jest uzupełnić wniosek o wywłaszczenie stosownie do wymagań art. 13.

3. W razie niezastosowania się do wymogów ust. 2 wykonawca traci prawa nabyte na podstawie § 9 ust. 1 lub 2, a postępowanie wywłaszczeniowe ulega umorzeniu.

4. W przypadku przewidzianym w ust. 3 wykonawca, który objął nieruchomości w posiadanie, obowiązany jest zwrócić ją właścicielowi oraz zapłacić odszkodowanie za korzystanie z nieruchomości i wyrządzone szkody.

§ 15. 1. Orzeczenie podaje się do wiadomości osób zainteresowanych w trybie przewidzianym w § 5 ust. 2, a wykonawcy listem poleconym.

2. W ciągu 14 dni od dnia dokonania zawiadomienia służy stronie odwołanie do prezydium wojewódzkiej rady narodowej za pośrednictwem prezydium właściwej powiatowej rady narodowej.

3. Prezydium powiatowej rady narodowej udziela stronie przeciwnej 14-dniowego terminu do zapoznania się z treścią odwołania i do wniesienia w tym czasie pisemnej odpowiedzi, po czym przedstawia akta prezydium wojewódzkiej rady narodowej.

§ 16. Wniosek o ustalenie ceny za prawa nabyte w trybie § 7 ust. 1 może każda ze stron złożyć prezydium powiatowej rady narodowej niezwłocznie po wydaniu orzeczenia o nabyciu, zaś wniosek o ustalenie

odszkodowania — niezwłocznie po zgłoszeniu wniosku o wszczęcie postępowania wywłaszczeniowego.

§ 17. 1. Do ustalenia i wypłaty ceny nabycia lub odszkodowania mają odpowiednio zastosowanie przepisy art. 33 ust. 2 i 3, art. 24, art. 36, art. 37 ust. 1 i 2 oraz art. 38 z tym, że wszelkich zawiadomień i doręczeń dokonuje się w trybie wskazanym w § 5 ust. 2, a dla wykonawcy listem poleconym.

2. O ustaleniu ceny nabycia lub odszkodowania orzeka ostatecznie prezydium wojewódzkiej rady narodowej.

§ 18. O wysokości odszkodowania, przewidzianego w § 9 ust. 3 i w § 14 ust. 4, orzeka prezydium powiatowej rady narodowej po wysłuchaniu w razie potrzeby opinii biegłych. Od orzeczenia ustalającego wysokość odszkodowania służy odwołanie na zasadach ogólnych.

§ 19. Wykonanie rozporządzenia porucza się Prezesowi Rady Ministrów, Przewodniczącemu Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego i wszystkim ministrom.

§ 20. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezes Rady Ministrów: *J. Cyrankiewicz*